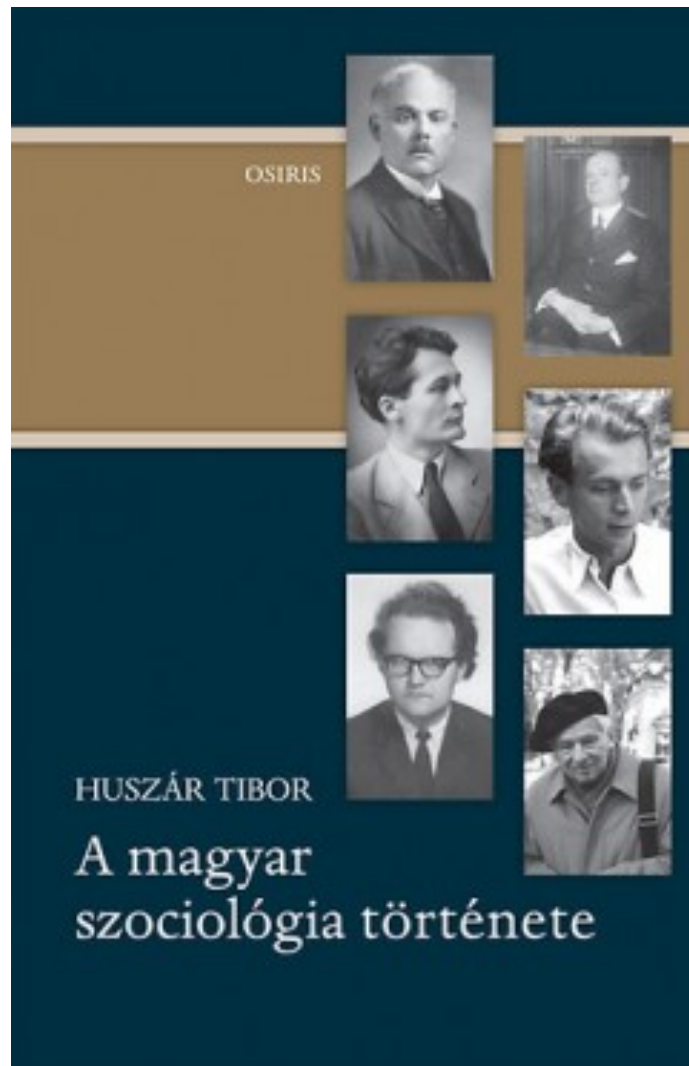

Hankiss Elemér és a magyar szociológia

Csepeli György

Hankiss Elemér Szimpózium
Kőszeg, 2015. május 19.

A magyar szociológia kényszerpályái

Kiindulás

- Úgy látszik, valamely hibának kell lenni, mely a jót gátolja; vagy valamely hiánynak, mely miatt jó következtetések nem folyhatnak. És ezt iparkodjunk felkeresni. A tárgy nem felettébb unalmas, s annak kifejtése egy magyart bizonyosan jobban érdekel, s hozzá illőbb időtöltés, mint sok egyéb hiábavalóságok felfedezése. Ebben ki-ki velem egyetért, hiszem, mert minden nemesebb ember nemzete hátramaradtán pirul s aljasodásán szenved; mint viszont hazafai előmenetelén örvend, s azok boldogsága teljes megelégedéssel tölti be lelkét. (Széchenyi, Hittel)

Széchenyi öröksége

- Sein és Sollen
- Irás és cselekvés
- A politika csábítása
- Reform és forradalom
- Bukások és újratekintések

A magyar szociológia vezető témái

- társadalmi struktúra/társadalmi egyenlőtlenségek/ mobilitás
- társadalmi folyamatok (oktatás, egészségügy, városiasodás)
- gazdaság és társadalom (redisztribúció, első és második gazdaság)
- devianciák
- nemzeti tudat, kisebbségek, előítéletek

Hankiss motívumai

- Reform lehetőség
- Társadalmi relevancia
- Népszerűség
- Nemzetközi kontextus

Hankiss innovációi

- Értékek
- Korrupció
- Társadalmi csapdák
- Közösség
- Büntudat

A hiány paradigma

A hiánytársadalom szociálpszichológiája

- Második társadalom
- Hiányzó hős
- Üres individualizmus
- Önismeret
- Büntudat
- Diagnózisok

Hankiss a szociológián túl

- Filozófiai antropológia
- Teológia
- A végső kérdések nyomában
- A bizonytalanság kora

Az új szociológia

- Valós idejű, valós adatok (Big Data)
- Folyamatos bővülés
- N=Minden
- A priori helyett a posteriori megismerés
- Modellépítés, predikció, szimuláció, monitoring
- Kísérletezés
- Alkalmazás és értelmezés